

Socialnämnden
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2020-04-22

Diarienummer:
SCN-2020-00238

Handläggare:
Magnus Bergmark, Thomas Fäldt

Delårsbokslut per mars/april 2020

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. att godkänna nämndens förenklade uppföljning per mars/april 2020,
2. att överlämna nämndens förenklade uppföljning per mars/april 2020 till kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsens ordförande, Erik Pelling, har genom ett ordförandebeslut beslutat om att förenkla uppföljningen per mars/april i syfte att avlasta verksamheterna i det allvarliga läge som råder i kommunen och i övriga samhället med anledning av spridningen av coronaviruset covid-19. Därför fokuserar uppföljningen per mars/april på konsekvenserna av spridningen av covid-19.

För socialnämndens verksamhet försvårar spridningen möjligheten att ge stöd till barn, unga och vuxna som fara illa eller riskerar att fara illa. Socialtjänsten påverkas främst genom svårigheter med bemanning. Detta gäller samtliga verksamheter och gör situationen ansträngd. Särskilt för barn och ungdomsvårdens myndighetsutövning där det allvarliga läget med spridning av covid-19 adderar till en redan ansträngd bemanningssituation. Den interna heldygnsvården är också särskilt utsatt.

Den ekonomiska situationen bedöms ha varit aktuell även om det inte vore någon spridning av covid-19. Helårsprognosen visar ett underskott på 24,8 miljoner kronor. Det är verksamheten för Barn och ungdomsvård som har stora volymer att hantera och är orsaken till höga kostnader. De åtgärder som beslutades i samband med budget har delvis blivit fördröjda och delvis har de inte givit effekt ännu. Det är stort fokus på uppföljning och planering på individuell nivå för att kunna få träffsäkra insatser och

sänkta kostnader. Förändringsarbetet kommer att ge effekt under hösten, men inte i den grad att nå budget i balans för 2020.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2020-04-22
- Bilaga 1, Förenklad uppföljning per mars
- Bilaga 2, Förenklad uppföljning per mars utifrån frågeställningar
- Bilaga 3, Nyckeltal – Uppföljning per mars 2020

Socialförvaltningen

Ola Jeremiasen
Tf. direktör

Nämnd
Socialnämnden

Datum:
2020-04-22

Nämndbehandlad/nämndbehandlas:
2020-04-29

Handläggare:
Magnus Bergmark

Version:

Förenklad marsuppföljning 2020

SOCIALNÄMNDEN	Kommunbidrag	Resultat per mars	
		Periodens utfall	Periodens utfall
Belopp i miljoner kronor	2020	202001-202003	201901-201903
Politisk verksamhet (1)	5	0	0
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna (571-572)	204	-1	0
Barn- och ungdomsvård (573)	545	-13	0
Familjerätt och familjerådgivning (58)	19	0	0
Flyktingmottagande (61)	15	6	-1
Övriga verksamheter	0	0	0
Nämnden totalt	788	-8	-2

	Nämndbudget	Helårsprognos	Avvikelse
	2020	2020	
Intäkter ¹	115	123	9
Kostnader ¹	-903	-936	-33
Resultat	-788	-813	-25

1 Exklusive nämndinterna poster

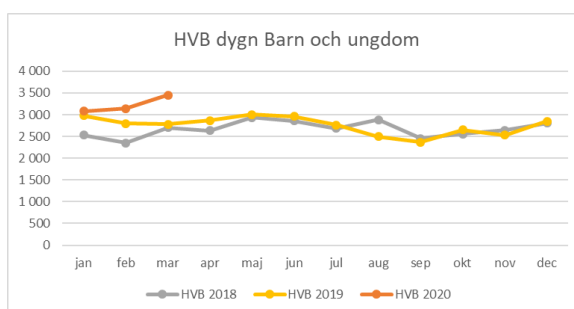
	KF-budget	Periodens utfall	Helårsprognos
	2020	202001-202003	2020
Investeringar	4	0	0

	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
Prognososäkerhet	20	5	-833	-808

Bokslut per mars

Periodens resultat är ett underskott på 7,9 mnkr, vilket är en negativ avvikelse jämfört med budget på 11,0 mnkr.

Barn och ungdomsvården har den största negativa avvikelsen jämfört med budget på 13,4 mnkr. Höga volymer inom verksamheten påverkar kostnaden negativt, antalet ungdomar i vård utanför egna hemmet (HVB) har varit högt det första kvartalet 2020. Under mars var det 123 unika ungdomar med en HVB placeringar som insats, det är 29 fler än under hösten 2019. Andelen ungdomar som har behov av låsta institutioner (SiS) är också högre än föregående år. SiS-placeringar har en mycket hög dygnskostnad. Orsaken till insats är främst missbruk och kriminalitet.

Grafen visar antalet vård dygn i HVB placering. Antalet dygn är 13% högre för perioden jan-mars 2020 jämfört med samma period 2019.

Verksamheten har stort fokus på uppföljning av varje enskilt ärende för att få rätt kvalitet i både vård och biståndsbedömning. Beslutade handlingsplaner följs för att sänka kostnaden för vård och insats, det kommer dock att dröja till hösten innan månadskostnaden närmar sig den budgeterade nivåer.

Missbrukarvården och övrig vård för vuxna har ett underskott på 1,0 mnkr, vilket är en negativ avvikelse på 0,8 mnkr jämfört med budget. Verksamheten har höga placeringskostnader inom missbrukarvården, där antalet placeringar på externa stödboenden och HVB är högt. Verksamheten arbetar med att få en effektivare vårdkedja för klienter som är placerade på stödboende. Ett flertal placeringar kommer att avslutas under våren och kostnaden förväntas bli lägre. Kostnaden för skyddat boende är lägre än budget, verksamheten arbetar aktivt med att få en effektiv boendekedja.

Verksamhet flyktmottagande som avser ensamkommande har ett positivt resultat på 6,4 mnkr vilket är en positiv avvikelse jämfört med budget på 2,7 mnkr. Högre intäkter ifrån föregående förklarar resultatförbättringen. Kostnader för insatser ligger i nivå med budget. Nya anvisningar av ensamkommande barn är lågt. Fler ungdomar får svenskt medborgarskap och ersättningen ifrån Migrationsverket upphör. Verksamheten arbetar aktivt med ungdomarna för att stärka dem i utvecklingen till ett självständigt liv.

Den pågående pandemin som råder försvårar placeringar av klienter med förkylningssymptom, det leder i vissa fall till dyrare alternativ. Utredning av nya klienter blir dock också fördröjt och placeringar skjuts på framtiden. En ökad tröghet i vård- och boendekedjor uppstår. Total kostnadsförändring orsakade av covid-19 blir därför svår bedömd, men anses inte orsaka någon stor avvikelse om läget stabiliseras under sommaren. Kostnadsavvikelsen i mars bokslutet är ytterst lite orsakad av covid-19, utan är helt baserad på vårdbehovet innan utbrottet.

Prognos per mars

Helårs prognosen för nämnden visar ett underskott på 24,8 miljoner kronor. Externa intäkter beräknas till 123 mnkr, vilket är 8,0 miljoner kronor högre än budget. Det är främst ersättning för flyktningmottagande som beräknas bli högre. Total kostnad för nämnden beräknas till 936 miljoner kronor, det är en negativ avvikelse på 33 miljoner kronor.

Det är Barn och ungdomsverksamheten som beräknas få störst underskott för helår 2020. Verksamhetens prognos har ett underskott 36 miljoner kronor. Volymen placerade ungdomar beräknas som fortsatt hög under första halvåret. Inrättande av en säkerhetsplaneringsenhet, förändrad delegationsordning, tydligare uppföljning och planering av insatser kommer sänka kostnaderna i slutet av året. Det är ytterst svårt att nå budget i balans Barn och ungdomsverksamheten.

Flyktningmottagande visar ett resultat på 10 miljoner kronor, verksamheten erhåller intäkter ifrån föregående år som lyfter resultatet jämfört med budget. Intäkterna är dock redan bokförda i marsboks slutet och kommer endast att öka i liten grad kommande månader.

Missbrukarvården och övrig vård för vuxna har en positiv avvikelse jämfört med budget på 2,4 miljoner kronor. Verksamheten har idag höga volymer av ärenden, men beräknar att arbetet med förändrad boendekedja kommer att sänka kostnaderna kommande månader.

Resultat Socialförvaltningen, verksamhet						
Verksamhet	Utfall ack mar 2020	Budget ack mar 2020	Utfall ack mar 2019	Prognos helår 2020	Budget helår 2020	Utfall helår 2019
100 - Politisk verksamhet	0	0	0	-1	0	-1
571 - Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	-1	0	0	2	0	-22
573 - Barn- och ungdomsvård	-13	0	0	-36	0	-21
580 - Familjerätt och familjerådgivning	0	0	0	0	0	-1
610 - Flyktningmottagande	6	4	-1	10	0	19
Alla verksamheter	-8	3	-2	-25	0	-25

I prognosen har antagande gjorts att covid-19 utbrottet har avtagit till stor del för andra halvåret 2020. Underskottet har inte påverkats i någon stor grad av pandemin. Den kan leda till dyrare placeringar, förlängda placeringar pga försvårad rörlighet i boendekedjor. Vilket orsakar högre kostnader. Det är också troligt att vissa placeringar blir fördröjda alternativt uteblir vilket skulle sänka kostnaden kommande månader.

Det stor osäkerhet kring pandemins påverkan, därför bedöms prognososäkerheten till +5 och -20 miljoner kronor, dvs ett resultatspann på -20 till -45 miljoner kronor.

Investeringar

Investeringsbudget för 2020 är 3,5 miljoner kronor. Under årets första månader har det inte genomförts någon investering. Budget avser främst inköp av inventarier och andra justeringar i samband med byte av lokaler för egenregi. Under vår och sommar kommer det att ske lokalbyte för ett boende inom egen regi och viss förändring inom myndighet.

Socialnämnden

Handläggare:
Magnus Bergmark, Thomas Fäldt

Förenklad uppföljning per mars utifrån frågeställningar

Beskriv kortfattat hur verksamheten påverkas av spridningen av covid-19

Spridningen av covid-19 och de åtgärder som vidtas i samhället för att förhindra spridningen försvårar socialtjänstens möjligheter att ge stöd till barn, unga och vuxna som fara illa. Socialtjänsten påverkas främst genom svårigheter med bemanning i alla verksamheter, vilket gör situationen ansträngd. Särskilt för barn och ungdomsvårdens myndighetsutövning där det allvarliga läget med spridning av covid-19 adderar till en redan ansträngd bemanningssituation. Den interna heldygnsvården är också särskilt utsatt.

Den ekonomiska situationen bedöms ha varit aktuell även om det inte vore någon spridning av covid-19. Helårs prognosen visar ett underskott på 24,8 miljoner kronor. Det är verksamheten för Barn och ungdomsvård som har stora volymer att hantera och är orsaken till höga kostnader. De åtgärder som beslutades i samband med budget har delvis blivit fördröjda och delvis har de inte givit effekt ännu. Det är stort fokus på uppföljning och planering på individuell nivå för att kunna få träffsäkra insatser och sänkta kostnader. Förändringsarbetet kommer att ge effekt under hösten, men inte i den grad att nå budget i balans för 2020.

Vilka är de största konsekvenserna om det allvarliga läget med anledning av spridningen av covid-19 fortsätter till nästa kvartal (t o m juni)?

a. Verksamhet

Ungdomar är i större utsträckning i nya miljöer och konstellationer och det syns spår av droganvändning på andra platser än vanligtvis. Exempelvis vid skolor som har mindre verksamhet på vardagarna. Problematik kopplad till människohandel och papperslösa har aktualiserats och situationen för dessa har förvärrats, samtidigt som det saknas möjlighet att återvända till hemlandet.

Den öppna ingången ser en ökning av antalet som vänder sig dit med hög oro och kring andra frågor än vanligtvis. Familjer är i större utsträckning tillsammans hemma och det leder ibland till spänningar och konflikter. När det gäller barn och unga har det skett en ökning av anmälningar om oro rörande relationskonflikter i hemmet och våld i nära relation eller närstående i barnets eller den unges miljö. Motsvarande ökning har ännu inte kunnat ses för vuxna när det gäller våld i nära relation. Det kan röra sig om en uppdämning av behov. En följd av de åtgärder som vidtas för att minska smittspridningen i samhället väntas också ge upphov till andra sociala problem exempelvis som följd av ökad arbetslöshet.

Öppenvårdsinsatser har blivit svårare att genomföra och skjuts delvis fram i tiden. Familjerådgivningens råd och stödverksamhet har färre antal genomförda möten i mars jämfört med februari, minskningen uppgår till en tredjedel. Detta främst som en följd av att familjer uteblivit från planerade besök. Andelen uteblivna är vanligtvis är ungefär 18 procent, men uppgick i mars till 39 procent. Det kan vara särskilt problematiskt om familjer med mer omfattande problem uteblir från besök. Öppenvårdsinsatser som innefattar besök i hemmen, exempelvis ungdomscoach, har blivit svårare att genomföra och det försämrar möjligheterna att både ge stöd och upptäcka om någon far illa.

När det gäller anmälningar om oro för barn och unga så finns en kraftig ökning som varit ihållande under en lång tid och har sedan länge utgjort en stor utmaning. För barn 0–12 år finns ingen tydlig ytterligare ökning i mars 2020 jämfört med mars 2019. När det gäller unga 13–20 år finns däremot en kraftig uppgång i mars 2020 jämfört med mars 2019. Antalet anmälningar var 265 i mars 2019 och i mars 2020 uppgick de till 361, vilket motsvarar en ökning med 36 procent. De anmälare som står för där den kraftigaste ökningen i antal anmälningar är polisen, skola och fritidshem, socialtjänst i egen kommun och annan. Den kraftigaste ökningen i antal anmälningar utifrån orsak rör alkohol- och narkotikamissbruk, annan brottslighet, skolsociala problem, vanvård/försummelse, relationskonflikter, våld inom familjen eller närstående och förseelse.

Anmälningarna om oro för barn och unga hanteras främst av Mottagningsenheten och där innebär faran och rädslan för smittspridning svårigheter i förhandsbedömningen. Samtal har i viss utsträckning genomförts per telefon, men har blivit svårare att få till de möten som behöver genomföras. Det är ibland viktigt att genomföra ett besök i hemmet eller ett fysiskt möte för att kunna bedöma situation och behov. Mottagningsenheten upplever att detta kan vara särskilt svårt i mer komplicerade ärenden. Liknande svårigheter gäller även utredningsarbetet och till viss del uppföljning av insatser. Detta kan medföra konsekvenser och ökade risker för barn och unga. När utredningar fördröjs kan behoven förvärras under tiden och insatser komma in i ett senare skede. Det kan ske en uppdämning av behov som kan behöva hanteras längre fram. När det inte är möjligt att tillgodose behov i ett tidigt skede så kan de förvärras. Om situationen med smittspridning pågår under en längre tid kommer dessa konsekvenser att bli allt större.

När det gäller verkställande av insatser så finns svårigheter när det gäller beslutad öppenvård, men det har också börjat bli svårare att placera barn och unga. Det har i ett fall inneburit att en placering i HVB istället för en jourhemsplats. Vårdkedjan har också påverkats som en följd av åtgärder för att minska smittspridningen. SiS har beslutat att inte flytta barn eller unga från en akutplats till en behandlingsplats. Det innebär att vårdkedjan stannar upp och barnet eller den unga kommer inte vidare till behandling. Det får konsekvenser för barnet eller den unge, men väntas också leda till längre placeringar i en kostsammare placeringsform.

I de interna dygnet-runt-verksamheterna råder en lägre bemanning och ett ökat behov av vikarier till följd av ökad personalfrånvaro. Det är svårare att ta in vikarier eftersom det finns en oro bland vikarierna för att bli smittade. Bemanningssituationen i de interna boendena är ansträngd, men i dagsläget hanterbar. Den ansträngande bemannings-situationen bedöms tillta om situationen med smittspridning blir utdragen.

b. Personal

Bemanning och personalförsörjning är sedan länge en stor utmaning och detta särskilt när det gäller myndighetsutövningen för barn och unga. Det allvarliga läget med anledning av spridning av covid-19 adderar till dessa svårigheter. Den ansträngda situationen medför risker när det gäller att utreda barn och ungas situation och behov. Utredningstiden väntas öka och detta kan ge konsekvenser för barn och unga. En del av bemanningsproblemen hanteras med inhyrd personal i större utsträckning än planerat. Med anledning av spridningen av covid-19 är bemanningssvårigheterna mer omfattande och berör samtliga verksamheter. Om det allvarliga läget blir utdraget väntas konsekvenserna bli större.

c. **Ekonomi**

Utmaningen med bemanning i verksamheten kommer att öka vikarie- och övertidskostnad, som en orsak av covid-19. Statens löfte om att ersätta kostnad för medarbetares sjukfrånvaro kommer att mildra den totala effekten av ökat vikariebehov. Det finns enskilda insatser som har blivit dyrare alternativ i och med att familjehem och HVB inte tar emot barn och ungdomar med sjukdomssymptom. Det är just nu inte så många ärenden. Verksamheten bedömer även att det finns risk att vissa placeringar och insatser fördröjs eller uteblir. Den totala kostnadseffekten bedöms i nuvarande läge inte så stor.

Har eller planerar nämnden att vidta några åtgärder för att hindra avvikelserna samt minska konsekvenserna av covid-19 på verksamheten?

För att minska smittspridningen i verksamheterna har ett antal åtgärder vidtagits. De interna boendena ta inte längre emot besökare. Fysiska möten undviks i möjligaste mån. Det stora flertalet av interna och externa utbildningar och konferenser har ställts in. Verksamhetsutveckling, introduktion och viss handledning i metod har ställts in. Detta delvis för att minska smittspridning, men också för att hantera bemanningssituationen. Personal som har möjlighet arbetar på distans, viss personal har kunnat göra vissa arbetsmoment på distans, men en stor del av personalen har arbete som förutsätter fysisk närvaro och då har fokus för dessa varit att minska smittspridningen på plats. Exempelvis genom rutiner för hygien och olika tider för medarbetarna i matsalen. Personal har i vissa fall omfördelats mellan verksamheter och inhyrd personal har kompletterat bemanningen. Förberedelser har gjorts för ytterligare omfördelning av personal om det blir aktuellt.

Finns andra viktiga avvikelser som inte beror på spridningen av covid-19 för verksamhet, personal och ekonomiskt jämfört med plan?

De avvikelser som inte beror på spridningen av covid-19 rör främst personal och ekonomi. Bemanningssvårigheterna inom myndighetsutövningen för barn och unga vore aktuell även om det inte vore någon spridning av covid-19, men inte lika omfattande. Åtgärder har vidtagits för att öka bemanningen, men dessa har inte gett avsedd effekt. Den situation med tilltagande kriminalitet som var mer uppmärksammas före utbrottet av covid-19 finns alltså kvar.

Den ekonomiska situationen bedöms ha varit aktuell även om det inte vore någon spridning av covid-19. Helårs prognosen visar ett underskott på 24,8 miljoner kronor. Det är verksamheten för Barn och ungdomsvård som har stora volymer att hantera och är orsaken till höga kostnader. De åtgärder som beslutades i samband med budget har delvis blivit fördröjda och delvis har de inte givit effekt ännu. Det är stort fokus på uppföljning och planering på individuell nivå för att kunna få träffsäkra insatser och sänkta kostnader. Förändringsarbetet kommer att ge effekt under hösten, men inte i den grad att nå budget i balans för 2020.

Nyckeltal

Skuggade celler = registrera uppgift

Uppföljning per mars 2020

Nämnd: Socialnämnden

Belopp i tkr

Barn och ungdomsvård enl SoL o LVU: Institutionsvård för barn och ungdom (5731)**1) Kostnad per vård dygn på institution****Mars 2020**

Totala kostnader	43 414
Avgår: övriga intäkter*)	1 704
Nettokostnad	41 710
Antal vård dygn**)	9 674

Nettokostnad per vård dygn	4,3
-----------------------------------	------------

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal placeringsdygn för personer 0-20 år bokförda i Uppsala kommun med stadigvarande dygnet-runt-vistelse på institution under året.

2) Varav kostnad per vård dygn på externa institutioner

Totala kostnader	31 495
Avgår: övriga intäkter*)	1 704
Nettokostnad	29 792
Antal vård dygn**)	7 119

Nettokostnad per vård dygn	4,2
-----------------------------------	------------

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal placeringsdygn för personer 0-20 år bokförda i Uppsala kommun med stadigvarande dygnet-runt-vistelse på externa institutioner unc

Ev kommentarer

Kostnad är hämtad ifrån konto 4631 köp av huvudverksamhet. Kostnaden är korrigerad med resultatet ifrån egenre
 Avdrag för objekt stödboende på bägge nyckeltalen

Intäkt är hämtad ifrån 3561 moms ersättning

I första nyckeltalet alla motparter, i nyckeltal 2 exkl motpart K2300. Av intäkt så tillhör viss momsersättning egenre

ter året.

gi .

gi.

Nyckeltal

Uppföljning per mars 2020

Nämnd: [Socialnämnden](#)

Belopp i tkr

Skuggade celler = registrera uppgift

Barn och ungdomsvård enl SoL o LVU: familjehemsvård för barn och ungdom (5732)**1) Kostnad per vård dygn i familjehem****Mars 2020**

Totala kostnader	28 768
Avgår: övriga intäkter*)	1 013
Nettokostnad	27 756
Antal vård dygn**)	19 531
Nettokostnad per vård dygn	1,4

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal placeringsdygn för personer 0-20 år folkbokförda i Uppsala kommun med stadigvarande dygnet-runt-vistelse i familjehem under år

Ev kommentarer

Kostnad konto 4631, 5041, 5531. Tillägg 32,14% på konto 5041-----
Intäkt 3561 momsättersökning

et

Nyckeltal

Skuggade celler = registrera uppgift

Uppföljning per mars 2020

Nämnd: Socialnämnden

Belopp i tkr

Barn och ungdomsvård enl SoL o LVU: Strukturerad öppenvård (5733)**1) Kostnad per vårdtagare**

Mars 2020

Totala kostnader	23 688
Avgår: övriga intäkter*)	318
Nettokostnad	23 370
Antal vårdtagare	506

Nettokostnad per vårdtagare	46,2	15,4
------------------------------------	-------------	------

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal personer 0-20 år folkbokförda i Uppsala kommun som får insats inom strukturerad öppenvård.

2) Varav kostnad per vårdtagare hos externa utförare

Totala kostnader	5 325
Avgår: övriga intäkter*)	318
Nettokostnad	5 007
Antal vårdtagare externt	74

Nettokostnad per vårdtagare externt	67,7	22,6
--	-------------	------

*) Samtliga intäkter som tillfaller denna verksamhet exkl kommunbidrag.

**) Antal personer 0-20 år folkbokförda i Uppsala kommun som får insats inom strukturerad öppenvård i privat regi.

Ev kommentarer

Kostnad 4631 och konto 5041 pålägg 32,4%, konot 5531.

Intäkt konto 3561.

Antal unika brukar snitt värde för perioden.

I kolumn E räknas snittkostnad ut per månad.

Externa utförare ingår inte kontot 5041, 5531 och motpart K2300

Antal vårdtagare är antal insatser i snitt för perioden hos externa utförare öppenvård totalt.

